

פרי, שאינו רגיל למתרחש במישחקי הכדורסל באתונה, שם מעניקים השופטים המזרח-אירופאיים ניצחון בכל מחיר לקבוצה הביתית, התחמם מהשיפוט העויין וניסה בתום המישחק לדחוף את השופט הבולגרי ארביג'ן.

הרוגז של אולסי
אולסי פרי (מיניין) מנסה לחסום וות' פרוצת של כדורסלן יווני לעבר סל מכבי, כשמאחוריו עומד טילבר ומשמאל (מיספר 7) נראה מוטי ארואסטי.

איך מצליחים הכדורסלנים היוונים לגייס את עזרת השופטים כדי לגבור על יריביהם במיגרשם הביתי?

משמעה השריקה האחרונה במישחק בין אולימפיאקוס פיראוס ומכבי תל-אביב ולוח התוצאות החשמלי באולם הפחים בפיראוס הורה על נצחון יווני 77:79. לא שלט המכבי אולסי פרי בעצביו, והחל מסתער לעברו של השופט הבולגרי, ארביג'ן, בנסיון למחות על החלטתו של השופט להעניק בשניות הסיום קליעות עונשין לאמריקאי של הקבוצה היוונית, ג'נקינס. קליעות אלה חרצו את תוצאת המישחק.

אולסי לא הצליח להגיע אל השופט. הוא נהדף על ידי טבעת שוטרים ובאותה המולה אף ספג חבטה מאוחד יווני שספץ לקראתו מהציד. חלפו כמה דקות עד ששקטו הרוחות, אך שעה קלה לאחר מכן, בבית-המלון באתונה, דאגו ראשי מכבי תל-אביב להזהיר את אולסי מפני התנהגות דומה בעתיד.

בהתפרצותו כלפי השופט ביקש אולסי פרי לבטא את הרגשת הקיפוח שליוותה אותו למראה התוצאה הסופית של המישחק. אולסי, הזוכה במכבי תל-אביב למענקים שמנים עבור כל ניצחון בזירת מישחקי גביע-אירופה, חש עצמו, כמו שאר חבריו, כמי שנכנע לא רק לשחקני אולימפיאקוס, אלא גם לשיפוט המזרח-אירופי. מאמן מכבי תל-אביב, רלף קליין, נשמע מתון יותר.

הגיהינום של אתונה

ההפסד של עשר נקודות בנעמן אמר שלקבוצתו לא תהיינה בעיות בגומלין. קבוצת הפועל תל-אביב התארחת באיצטדיון השיש הפתוח — או עדיין מותר היה לשחק במיגרשים פתוחים — ולא פחות מ-40 אלף איש באו לחזות במישחק. הרכב הפועל תל-אביב כלל אז שחקנים בינלאומיים ותיקים ומנוסים, כרמי גוט, צבי לובצקי, גרשון דקל ומרק טורנשיין. כל נסיונות היוונים לחמוק את הסער עלו בתוהו. אבל היוונים הצליחו למשוך את שעון הזמן כך, שהמישחק התארך עד כדי שלוש שעות תמימות. מזל של קבוצת הפועל תל-אביב היתה, שהמישחק נערך במזג אוויר סוער, עם רוחות וגשמים, והתוצאה בסיום, 54:60, עמדה לזכותה.

שנה לאחר מכן התמודדה פאנאתינאיקוס אתונה עם מכבי תל-אביב בשלב הראשון של גביע האלופות, ושוב בהדרכתו של מורציס. מכבי תל-אביב, עם סטיב צובין, חזרה מרוצה לאחר הפסד של שבע נקודות. המאמן של מכבי, כאז כן היום, רלף קליין, לא מישחק בספק בנצחון גבוה יותר של מכבי בגומלין. היה זה מישחק הבכורה ביד-אליהו המשופץ והסגור, אבל התוצאה הסופית הותירה טעם מר — מכבי ניצחה רק בהפרש של נקודה אחת ועפה מהמשך המישחקים. האכזבה הגדולה ביותר באותו מישחק התמקדה בסטיב צובין, שבאתונה כה הצטיין ואילו בגומלין כשל בכל אשר עשה. לימים נודע שהיוו-נים פשוט שילמו לסטיב צובין ממון רב, כדי שיכשיל את קבוצתו. רלף קליין מגלה זאת בספרו כדורסל, שיצא לאור לפני כשנה.

סוד כמוס

של הטלוויזיה

בשנה שעברה שוב בלעה קבוצה ישראלית לוקש יווני. קבוצת הפועל תל-אביב הגרלה להתמודד בשלב הראשון בגביע-אירופה למחזיקות גביע נגד אולימפיאקוס פיראוס, המתודרת על-ידי קונסטנטין מורציס. התל-אביבים, שניצחו במישחק הראשון ביד-אליהו בהפרש 19 נקודות, יצאו שופעי ביטחון לגומלין. אולם התמונה באולם בפיראוס היתה שונה. אווירה לוחטת ושופטים עוינים מרומניה ושווייץ מטעמים השמורים עימיהם, כדורסלני הפועל, שעם שריקת הסיום נוצחו ב-20 נקודות ונשארו מחוץ למישחקי גביע-אירופה. התעללות השופטים בקבוצת הפועל בשנה שעברה היתה כה בולטת, עד שהטלוויזיה היוונית, מטעמים השמורים עימיהם, סירבה לתת לטלוויזיה הישראלית את תצלום המישחק. ייתכן שקבוצת מכבי תל-אביב, כדברי רלף קליין, לא קופסה בשבוע שעבר בצורה קיצונית על-ידי השופטים בפיראוס. שהרי השופט הבולגרי, ארביג'ן, מוכר כיום כאחד השופטים הטובים בעולם. אבל אין ספק שגם בעתיד ימשיכו קבוצות ישראליות, כמו קבוצות אחרות מאירופה, לאכול מרורים בגיהינום היווני.

השאלה היא מתי תתן סריג-הסוף ההתאחדות הבינלאומית לכדורסל דעתה על כך.

לאלופות הישג גדול. היוונים הצליחו להעפיל לבית-הגמר ולהימנות על שש הקבוצות הטובות באירופה, לאחר שעברו בית מוקדם קשה ביותר. קבוצת אולימפיאקוס שיחקה בשלב המוקדם בבית אחד עם אלופות סוריה, צרפת ופולין. הסורים, כמובן, לא היוו יריב רציני לשאר הקבוצות. ועיקר המאבק ניטש בין שלוש הקבוצות מפולין, יוון וצרפת. כימעת מלכתחילה היה ברור שכל קבוצה תנצח את יריבתה בבית ותנוצח במישחק חוץ. מכאן שהתחזית הטבעית היתה, שיחס הסלים במישחקים שבין השלוש יקבע את העולה לבית-הגמר. או, אז כבר נשמעו הליחשושים שיד היוונים תהיה על העליונה.

ואמנם, במציאות לא היו הדברים שונים. כדורסלני אולימפיאקוס אירחו ראשונים את האלופה הצרפתית, להיחאן, שהיא קבוצה מעולה. באווירת טרור, באותו האולם שבו התארחת מכבי תל-אביב בשבוע שעבר, ועם שיפוט ביתי מובהק הצליחו היוונים לנצח בהפרש של 16 נקודות. שבועיים לאחר מכן אירחו הצרפתים את היוונים והצליחו למחוק את הפיגור בנצחון בן 19 נקודות. אלא שהיוונים לא אמרו נואש. מכיוון שגם הם וגם הצרפתים נוצחו בפולין על-ידי האלופה הפולנית, הפך המישחק האחרון בבית, בו אירחו היוונים את הפולנים, למישחק הקובע. היוונים היו זקוקים לנצחון של 19 נקודות לפחות, והם השיגו אותו. הצרפתים נשארו מחוץ לתמונה, וספק אם זעקת העיתונות הצרפתית רבת ההשפעה תעזור להם הפעם.

גם הקבוצות הישראליות למודות נסיון מר במאבקי עם קבוצות יוניות, במרוץ השעוריות ניצבו, בדרך כלל, המאמן היווני, קונסטנטין מורציס, שידוע בערמומיות לחסם את האווירה במישחקים וליצור לחץ על השופטים. מורציס, מהמר ידוע מחוץ למיגרשי הספורט, אינו זקוק להימור גדול במהלך המישחקים — הוא נהנה משיפוט עויין לקבוצה היריבה ומאווירה חמה במיגרש.

תשלום

בסתר

קביצת מכבי תל-אביב העפילה בשנת 1967 לגמר בגביע-אירופה למחזיקות גביע, אך לא לפני שעברה גיהינום אמיתי בסלוניקי. לאחר נצחון מחץ ביד-אליהו על קבוצת אריס, בהפרש 30 נקודות, באו המכבים לגומלין קל בסלוניקי, אך עד מהרה הבינו טל ברודי, חיים שטרקמן, תנחום כהן-מינץ וחבריהם, כי היוונים אינם מוותרים. שיפוט עויין, מישחק גס של שחקני היריב והשלכת בקבוקים למיגרש ליוו את המכבים עד לסיום, שבו נשמו לרווחה למרות הפסד בשיעור 20 נקודות.

ב-1971 התמודדה קבוצת הפועל תל-אביב עם פאנא-תינאיקוס אתונה בגביע-אירופה למחזיקות גביע. את הקבוצה היוונית הדריך אותו קונסטנטין מורציס, שלאחר

הוא תלה את קולר ההפסד ביכולת הדלה של קבוצתו ולא דווקא בשופטים. הרושם הוא, שאולי הפעם לא "דפקו" השופטים מבולגריה והונגריה את מכבי תל-אביב בצורה קיצונית, אך למרות הכל כמה "מהחלטר" תיהם סייעו לאולימפיאקוס פיראוס לנצח. כך, למשל, במסיבת הקוקטייל המשותפת לשתי הקבוצות, לאחר המישחק, לא השתתפו שני השופטים. יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי תל-אביב, עוזרידין שימרון מוזרחי, ניצל את המעמד כדי לומר בלעג: "אני רוצה לברך גם את השופטים, אבל הם פשוט אינם נראים כאן. "הדב" רים עוררו את צחוקם של כל הנוכחים באולם המסיבות של מלון חנדרים המפואר, שעל אם הדרך לנמל-התעופה של אתונה.

בכל מקום אחר בעולם מכנים בשפה של בני-אדם התנהגות מסוג זה של היוונים בשם "שוחד". אבל ב-אתונה קוראים לזה "דמי-כיס". ידועים מקרים ששופטים ממזרח-אירופה שבאו לשפוט באתונה מישחק בינלאומי אחד, קיבלו "דמי-כיס" בסך של אלף דולר ל"כיס" ההוצאות". עבור שופטים מהמדינות הקומוניסטיות זהו סכום עתק. הם יודעים מה מצפים מהם בתמורה.

השופטים אינם נותנים לכדורסלני אתונה ניצחונות גבוהים, בהפרשים ניכרים ובכלי סבירים. הם מסייעים להם פשוט לצבור בדיק את מיספר הסלים שהם זקוקים להם כדי לנצח את יריביהם בסיועם שני מישחקים או במישחק בודד אחד.

אווירת טרור

ושיפוט ביתי

אז ומתמיד לא היה הכדורסל היווני מצטיין במיוחד, אולם הדבר לא מנע מהקבוצות היווניות להגיע להישגים נכבדים במישחקי גביע-אירופה השונים, וכל זאת בזכות כמה גורמים שאינם שייכים ישירות להתמורדות הספורטיבית על המיגרש. הקבוצות היווניות נהנות משיפוט ביתי מובהק, הנובע מאירוח יוצא-דופן שמוענק לשופטים בעת שהותם כאורחי הקבוצות. ידוע שהשופטים מקבלים דמי-כיס גבוהים מהמקובל, בילויים יוצאי דופן ומתנות יקרות-ערך. במיוחד עובדת השיטה הזו על השופטים המזרח-אירופיים. אלה ממש מאושרים בכל פעם שהם זוכים לקבל מינוי לנהל מישחק של קבוצה יוונית.

גם האווירה באולמות אינה שיגרתית. בדרך כלל המדובר באולמות מיושנים ובקהל קנאי, היושב בסמוך לשדה המישחק ויוצר אווירה של לחץ על הקבוצות היריבות. מבחינה זאת הדבר משמעותי הרבה יותר כאשר הקבוצות היווניות מתמודדות נגד יריבות שאינן כה מנוסות במישחקי-חוץ בגביע-אירופה.

וכך, עם שחקנים אפורים, שבתאים רגילים לא היו זוכים לעולם המהיר של הצלחות מרשימות, רשמו הקבוצות היווניות הישגים מזהירים. לקבוצת אולימפיאקוס פיראוס הייתה ההופעה הראשונה בבית-הגמר בגביע-אירופה